

תקנון נהלי הכשרות קליניות לסטודנטים וסטודנטיות ללימודי תזונה

התקנון מנוסח בלשון זכר ומתייחס לשני המינים

במהלך הלימודים מתקיימות בשנה א' תצפיות בטיפול תזונתי במרפאה בקמפוס בליווי דיאטנית אשר תתווך את הטיפול הנצפה לתלמידים, ובשנים ג' ו-ד' הכשרות קליניות. ההכשרות הקליניות כוללות התנסות במגוון תחומי טיפול, אוכלוסיות ויחידות טיפוליות שונות בתחום התזונה, אשר אושרו על ידי החוג כמתאימות למתן הדרכה קלינית לסטודנטים. יחידות אלו עומדות באמות המידה שהוגדרו על ידי משרד הבריאות כמקומות הכשרה מתאימים והן פזורות בכל רחבי הארץ.

1. חובת השתתפות בהדרכה

כל הסטודנטים היוצאים להכשרה קלינית מקבלים הדרכה קלינית על ידי דיאטנים מדריכים מטעם החוג, במסגרת הקורסים המלווים את ההכשרה (מדריכים אקדמיים ומדריכים בתהליך התפתחות אישית, מקצועית) ודיאטנים מדריכים במקום ההכשרה. על הסטודנטים מוטלת החובה להשתתף בהדרכה ולשמור על קשר מתאים ולשתף פעולה עם כל המדריכים במהלך ההכשרה.

2. תנאי היציאה להכשרה קלינית

היציאה להכשרה הקלינית בשנה ג' מותנית בהשלמת כל חובות הלימודים עד סוף שנה ב' + חובות קורסים שמהווים תנאי להכשרה.

היציאה להכשרה הקלינית בשנה ד' מותנית בהשלמת כל חובות הלימודים עד סוף שנה ג' + חובות קורסים שמהווים תנאי להכשרה בשנה ד'.

3. שיבוץ להכשרות

לחוג לתזונה שמורה הזכות לשבץ סטודנטים בהכשרות קליניות בכל אחת מהיחידות ובכל מקום בארץ. החוג ישתדל לשבץ באזור הקמפוס בהכשרות הקליניות של שנה ג' אך שיבוץ כזה אנו מובטח.

השיבוץ להכשרה הקלינית מובא לידיעת הסטודנטים שבועיים לפני מועד ההכשרה. עם זאת, יתכנו מקרים בהם יחולו שינויים בלתי צפויים במקום ההכשרה או במבנה ההדרכה. במידה ויהיה צורך בשינוי מקום ההכשרה ו/או סידורי הדרכה חלופיים, החוג יעשה כל מאמץ לדאוג לקיום הכשרה מתאימה אקדמית במסגרת האפשרויות הקיימות. בכל מקרה הסטודנטים יהיו מחויבים למסגרת ולמבנה ההכשרה כפי שיקבעו על ידי החוג. סטודנטים לא יוכלו להשתבץ להכשרה במסגרת בה עובד/מטופל קרוב משפחה שלהם בעבר או בהווה, או במסגרת בה הם עובדים כעת או עבדו / עשו שרות לאומי / התנדבו בעבר. חובת הסטודנט לעדכן אם אכן קיימת או הייתה קיימת זיקה כלשהי למקום ההכשרה עד 72 שעות לאחר פרסום השיבוצים להכשרות.

4. עמידה בדרישות חיסונים לפי הנחיות משרד הבריאות

ע"פ הנחיות משרד הבריאות כל תלמיד במקצועות הבריאות חייב לעמוד בכל דרישות החיסונים כפי שנקבעו על ידי המשרד, וכפי שיהיו בתוקף מעת לעת. תלמיד לא יוכל להתקבל ללימודים או להמשיך בלימודיו אם הוא מסרב להתחסן.

היציאה להכשרה הקלינית מותנית בהשלמת כל החיסונים הנדרשים ובהבאת אישור מלשכת הבריאות המחוזית עד ליום הראשון ללימודים של סמסטר ב' בשנה ב' (יש להיערך לקביעת תור מראש על מנת לקבל את החיסונים). סטודנטים שלא ימסרו אישור חיסונים מתאים במועד לא ישובצו להכשרה קלינית.

את האישור יש למסור לרכזת תוכניות לימודים קליניים, ספיר כהן sapirs@savion.huji.ac.il. הסטודנטים מחויבים לשמור אצלם העתק של האישור.

5. מצבי בריאות

במסגרת ההכשרה הקלינית משתלבים הסטודנטים ביחידה, על פי דרישות המקום, ולכן חשוב להבהיר: הכשרה קלינית כרוכה לעיתים ובמגוון התנסויות הכרוכות במגע וחשיפה לאנשים עם מצבי בריאות שונים. סטודנט נדרש לעמוד בכל הדרישות הקיימות במסגרת אליה שובץ. הסטודנטים מתבקשים ליידע את החוג (באמצעות פניה למזכירות תוכניות לימודים קליניים והמדריכה) בצרוף מסמכים רפואיים עדכניים, על כל מצב בריאות (כולל הריון) או מצב אישי חריג, שעשוי להשפיע על תפקוד הסטודנטים בהכשרה, לפני שלב השיבוץ להכשרות הקליניות ו/או עם היוודע לסטודנטים על המצב. ועדת ההכשרות הקליניות של החוג, תשקול ותקבע האם ניתן לקיים את ההכשרה וביאזה תנאים. אי יציאה להכשרה קלינית במועד עלולה להשפיע על תכנית הלימודים. הסטודנט יתייעץ במקרה כזה עם ראש החוג אשר יקבע את תכנית ההשלמה ומועדיה בכל מקרה.

6. נהלי נוכחות בהכשרה הקלינית

ההכשרה הקלינית מתקיימת במשך 12 שעות תצפית בשנה א', 84 שעות מרפאה + קורס מלווה, 91 שעות בבריאות הציבור + קורס מלווה בשנה ג' ו- 446 שעות בבית חולים בשנה ד' (כולל קורס מלווה). במסגרת שעות ההכשרה הסטודנט ישתתף בכל הפעילויות להן שותפים הסטודנטים במסגרת ההכשרה לרבות ישיבות צוות, הרצאות הניתנות במסגרת ההכשרה, וכן טיפול מרחוק ופרויקטים רלוונטיים בתאום והסכמת מדריכי השטח ומדריכת הקורס המלווה.

7. חובת ביצוע 750 שעות הכשרה

בהתאם לדרישות משרד הבריאות, סטודנטים נדרשים ל-750 שעות קליניות על מנת לגשת לבחינת הרישוי של משרד הבריאות. באחריות הסטודנטים לעקוב אחר המספר הכולל של שעות ההכשרה הקלינית שביצעו, על מנת שיוכלו להגיע לסך השעות הנדרש בכל תקופת לימודיהם לתואר בוגר.

סטודנטים שלא ישלימו את מכסת השעות הנדרשת במועד, לא יוכלו לקבל אישור על סיום לימודים ולגשת למבחני הרישוי של משרד הבריאות. באחריות הסטודנטים לדווח לרכזת תוכניות לימודים קליניים בחוג, לכל המאוחר בתום השבוע הראשון להכשרה האחרונה, במידה ונראה כי לא יעמדו במכסת מינימום שעות ההכשרה הנדרשות. וועדת ההכשרות הקליניות תחליט על אופן השלמת שעות ההכשרה החסרות. השלמת שעות ההכשרה עשויה להיות כרוכה בעיכוב במועד סיום הלימודים של הסטודנטים. בכל מקרה סטודנטים מחויבים להשתתף בכל ימי ושעות ההכשרה כפי שנקבעו על ידי מסגרת ההכשרה, גם אם עברו את מכסת מינימום שעות ההכשרה הנדרשת. שעות הכשרה קלינית נקבעות לפי דרישת מסגרת ההכשרה בשטח ואינן נתונות למשא ומתן.

להלן חישוב השעות הקליניות, כולל קורסים מלווים:

סמסטר	שעות הכשרה במוסד האקדמי	יציאה מהקמפוס (שעות מלאות)	סה"כ שעות	חטיבת התנסות
12 שעות תצפית: שנה א' סמסטר א'. מרפאות: שנה ג' סמסטר א' או ב'	28 שעות אקדמיות- קורס מלווה. ציון מינימלי: 70	96 שעות התנסות במרפאות (12 שעות תצפית בשנה א' + 84 שעות מרפאה בשנה ג')	124 שעות	חטיבת התנסות במרפאות + קורס מלווה
שנה ג', סמסטר א' או ב'	28 שעות אקדמיות- קורס מלווה. ציון מינימלי: 70	91 שעות	119 שעות	חטיבת התנסות בבריאות הציבור+קורס מלווה
שנה ד' סמסטר א' או ב'	14-28 שעות ליווי	418-432 שעות	446 שעות	חטיבת התנסות בבתי החולים ומערך מזון+ קורס מלווה
		11 שעות	11 שעות	חטיבת התנסות יזמות ומחקר (תעשייה/פודטק/מחקר/ביג דטה)
	50 שעות אקדמיות		50 שעות אקדמיות	שעות התנסות מתוך קורסים קיימים מה- 150 נ"ז לתואר
	120-134	616-630	750	סה"כ

8. קורסים מלווים

קורסים מלווים הנם קורסים הנלווים להכשרה הקלינית ואין לבצע הכשרה ללא השתתפות בקורסים אלה. יש לקחת חלק בקורסים אלו רק במקביל לביצוע ההכשרה המקצועית אלא אם ניתן לכך אישור מיוחד על ידי ועדת ההכשרות.

9. היעדרות מהכשרה

- נוכחות מלאה בהכשרות הקליניות היא חובה. לגבי כל היעדרות שידועה מראש יש לפנות בבקשה להיעדרות לרכזת קורס ההכשרה. הבקשה תיבחן על ידי ועדת ההכשרות הקליניות: האם סיבת היעדרות מוצדקת והאם קיימת אפשרות לתכנון/השלמה מראש של תקופת היעדרות הצפויה.
- היעדרות במהלך ההכשרה תתאפשר מסיבות מוצדקות בלבד: מחלת הסטודנט עצמו בלבד, הריון, מילואים, אבל.
- היעדרות תתאפשר אך ורק בכפוף להמצאת אישורים.
- במצב בו היעדרות הינה מסיבה מוצדקת, סטודנטים יידרשו להשלים את השעות שהוחסרו. אופן ההשלמה ייקבע על ידי ועדת ההכשרות הקליניות. במקרה של היעדרות מוצדקת בשל מילואים יש לרכז הטיפול מול רכז המילואים.
- במצב של היעדרות מסיבה שאינה מוצדקת שקיבלה אישור חריג ממרכזת קורס ההכשרה הקלינית, הסטודנט מחויב בהשלמה של ימי היעדרות על פי החלטת רכזת הקורס בתאום עם מדריכת השטח.

היעדרות מצטברת של מעל ל-25% משעות העבודה במהלך הכשרה אחת, גם מסיבה מוצדקת, מחייבת חזרה על כל תקופת ההכשרה הקלינית ועל הקורסים המלווים.

10. נהלים בתקופות חריגות

במקרה של היעדרות לנוכח מצב מדיני/ביטחוני/בריאותי יפרסם החוג נהלים עדכניים בהתאם למצב. צוות ההכשרות של החוג בתאום עם השטח יפעל על מנת לאפשר המשך התנהלות סדירה של ההכשרות ככל האפשר. במידה ומדובר במצב פרטני מסוג זה, על הסטודנטים להודיע במיידית במייל לרכזת תוכניות לימודים קליניים.

11. ימי חופשה במהלך ההכשרות

ככלל, ימי החופשה ייקבעו על ידי מסגרת ההכשרה, אשר אינה כפופה ללוח החופשות האוניברסיטאי. סטודנטים יהיו מחויבים ללוח ימי העבודה והחופשה של מקום ההכשרה.

12. טופס דיווח שעות הכשרה

באחריות הסטודנט להעלות את הטופס החתום המקורי לאתר קורס הכשרה קלינית והקורס המלווה מיד עם סיום ההכשרה. מסירת הטופס במועד מהווה תנאי לקבלת ציון בהכשרה ובקורס המלווה.

12.1. באחריות הסטודנט להחתים את מדריכי השטח בהכשרה קלינית על טופס דיווח נוכחות הסטודנטים בהכשרה הקלינית (מספר הימים והשעות). יש להקפיד שהטופס יהיה חתום על ידי המדריכים והסטודנטים כאחד. על הסטודנטים לשמור העתק מדיווח זה. ימי חופשה/חג המאושרים ע"י ביה"ס יצוינו בשמם במשבצת התאריך המתאימה. במידה ונכחו הסטודנטים בימים אלה יש לציין את השעות ליד שם החופשה/חג.

12.2. מפגשי לימוד ושיחות אישיות במסגרת קורס הכשרה קלינית והדרכה אישית מחושבים כשעות הכשרה. יש לדווח שעות אלו בטופס דיווח השעות על פי השתתפות הסטודנטים במפגשים בפועל. כלומר רק את השעות בהם השתתפו בשיעורים ו/או שיחה אישית. במידה ותקיים שיחה אישית ביום אחר מהמצוין במערכת השעות היא תחושב גם כן כשעת הכשרה.

13. אתיקה וכללי התנהגות מקצועית

במסגרת ההכשרות, חובה לשמור על אתיקה מקצועית וסודיות רפואית בכל ענייני המטופלים המובאים לידיעת הסטודנטים בהכשרה הקלינית, בהצגות המקרה, בסיוורים ובהסתכלויות ביחידות הטיפול השונות.

13.1. יש לטפל בכל אדם המקבל שירות במקום ההכשרה (בהתאם לקביעת המדריכה במקום ההכשרה).

13.2. סירוב לטפל במטופל מסוים או הפרה של אחד מכללי האתיקה המקצועית ייחשב להפרת כללי ההתנהגות המקצועית ולכישלון בסעיף התנהגות אישית בטופס משוב אמצע ובטופס הערכת הסטודנט בהכשרה הקלינית, ומכאן ככישלון בהכשרה הקלינית ובקורס המלווה.

13.3. בתקופת ההכשרה הקלינית, על הסטודנטים לעבוד בתלבושת הנהוגה במקום או במדים שיקבלו מהמוסד בו נערכת ההכשרה, אלא אם נהוג אחרת במקום ההכשרה הקלינית.

14. הגשת דיווחים, תרגילים ועבודה מסכמת להכשרה הקלינית

יש להגיש את המטלות השונות בקורסים המלווים את ההכשרות הקליניות (דיווחים / תרגילים ועבודות) על פי ההנחיות ובמועדים המופיעים בסילבוס הקורס של אותה שנת לימודים. בקשות לדחיית מועדי הגשה יש להפנות מראש (עד שבוע לפני מועד ההגשה), אך ורק למרכזות הקורס הרלוונטי בהתאם למופיע בסילבוס.

מילוי כל חובות ההכשרה והקורסים הרלוונטיים וקבלת ציון עובר, על פי ההנחיות המופיעות בסילבוסים, מהווים תנאי ליציאה להכשרה הקלינית הבאה ומעבר לשנה"ל הבאה. בנוסף, כחלק מהיציאה להכשרה, יתבקשו הסטודנטים למלא שאלון/משוב על ההדרכה בשטח.

15. ההערכה הקלינית של הסטודנט בהכשרות

15.1. ההערכה הקלינית בהכשרות נועדה לאמוד את כישוריהם הקליניים של הסטודנטים: הידע המקצועי בתזונה וההתנהגות המקצועית והאתית, יחס למטופלים ולעמיתים בצוות, הסתגלות ויכולת התמודדות, כושר שיפוט ופתרון בעיות ועוד, כפי שהם באים לידי ביטוי בעבודה היומיומית.

15.2. במהלך ההכשרה ובסיום תקופת ההכשרה הקלינית, תוערכנה היכולות הקליניות של הסטודנטים על ידי המדריכים המלווים את הסטודנט בהכשרה. הערכה זו כוללת את הערכת המדריכים הקליניים במסגרת ההכשרה בשטח.

15.3. סטודנטים שיקבלו ציון נכשל בהערכת אמצע או סוף הכשרה, על ידי המדריכים הקליניים בשטח ו-או על ידי מדריכת בית הספר, ייחשב הדבר ככישלון בקורס הכשרה קלינית והדרכה.

15.4. במקרה שסטודנטים עשו מעשה המהווה הפרה חמורה של כללי ההתנהגות המקצועית במסגרת עבודתם בהכשרה הקלינית – בין אם במהלך ההכשרה ובין אם מחוץ להכשרה הקלינית – תהיה רשאית וועדת ההכשרות הקליניות בתאום עם וועדת הלימודים של המכון, לדון בעניינם ולהחליט אם להכשילם בהכשרה ואם להפנותם לוועדת המשמעת של האוניברסיטה העברית.

16. כשלון בהכשרה הקלינית

הנוהל ל'ציון נכשל בהכשרה קלינית' ייקבע בהמשך בשיתוף משרד הבריאות.

17. פריסת תואר

סטודנט שפורס את התואר מסיבות אישיות או מסיבות אקדמיות יוכל לצאת להכשרה קלינית רק לאחר שעמד בדרישות הבאות:

ציון 65 בקורסים כימיה אורגנית א ו-ב (71066+71067) יהווה דרישה מקדימה לקורס ביוכימיה (71080) ולקורס תזונת האדם (65214).

ציון 70 לפחות בקורסים ביוכימיה (71080) ותזונת האדם (65214).

ציון 75 ומעלה בקורסים דיאטטיקה א' (65320) ודיאטטיקה ב' (65322) יהווה דרישה מקדימה להכשרה בבתי החולים בשנה ד'.

נוסף על כך, יש לעבור את ההכשרה הקלינית ולסיים את הקורסים המלווים את ההכשרה בציון 70 לפחות. היציאה להכשרה הקלינית בשנה ג' מותנית בהשלמת כל חובות הלימודים עד סוף שנה ב' + חובות קורסים שמהווים תנאי להכשרה.

היציאה להכשרה הקלינית בשנה ד' מותנית בהשלמת כל חובות הלימודים עד סוף שנה ג' + חובות קורסים שמהווים תנאי להכשרה בשנה ד'.

אי יציאה להכשרה קלינית במועד עלולה להשפיע על תכנית הלימודים. הסטודנט יתייעץ במקרה כזה עם ראש החוג אשר יקבע את תכנית ההשלמה ומועדיה בכל מקרה .

בברכה ובהצלחה בהכשרות הקליניות

פרופ' אורן פרוי, ראש החוג oren.froy@mail.huji.ac.il
ספיר כהן – רכזת תוכניות לימודים קליניים sapirs@savion.huji.ac.il